

DARBININKAS

Vol. LXXXV, Nr. 27
Liepa - July 21, 2000 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Prezidentas Valdas Adamkus tikisi, kad Lietuvos krikščionių demokratų partija (LKDP) pajėgs įveikti dabartinius sunkumus. Sveikindamas liepos 16 d. Vilniuje vykusią LKDP konferenciją, šalies vadovas teigė, kad ketveri koalicinės valdžios metai krikdemams nebuvo lengvi - "patirta rimtų išmėginimų, nepajėgta išvengti vidinių nesutarimų, partijos skilimo". Praėjusią žiemą, po kelerius metus brandusios priešpriešos, modernieji krikščionys demokratai atsikilo nuo "pirminės" LKDP, išsiviesdami maždaug tūkstantį buvusių LKDP narių. Tikrąją krikščioniškųjų vertybių gynėja save laikanti LKDP visiškai atsiribojo nuo moderniųjų krikdemų, prisijungusių prie centrinių, socialliberalų ir liberalų koalicijos.

- Lenkijos laikraštis *Gazeta Wyborcza* teigia, kad kadenciją baigusio prezidento Algirdo Brazausko sugrįžimas į politiką išgašdino Lietuvos dešiniųjų jėgų atstovus. Rašinyje "Giganto sugrįžimas" per visą dienraščio *Gazeta Wyborcza* puslapį teigiama, jog po dvejų metų į politiką grįžtantis A. Brazauskas išgašdino dešiniuosius ir paskatino juos vienyti prieš kairiuosius. Dienraščio nuomone, tai reiškia, jog Lietuvos politinė scena po Seimo rinkimų bus labai poliarizuota. *Gazeta Wyborcza* neatmeta galimybės, jog A. Brazausko sugrįžimas į politiką gali atimti nemažą dalį rinkėjų iš Naujosios sąjungos lyderio Artūro Paulausko, kuris atsisakė dėties prie LDDP ir socialdemokratų bloko. A. Brazauskas yra šio bloko garbės pirmininkas.

- Lietuvos diplomatas Dainius Junevičius pareiškė, kad Rusijos teisės ekspertų kritika dėl Europos Tarybos rekomendacijos Rusijai sugrąžinti Baltijos šalims jų prieškarinio ambasado pastatus yra "nepagrįsta istoriškai". Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos generalinis inspektorius Dainius Junevičius taip pat pareiškė viltį, jog Rusijos spaudoje skelbiamos abejonės dėl būtinybės sugrąžinti Baltijos šalims jų prieškarinio ambasados nėra oficiali Maskvos pozicija.

- Korporacija IBM finansuos investicinį projektą "Lietuvos švietimo informacinė sistema". Korporacija žada švietimo ir mokslo ministerijai (ŠMM) trejiems metams paskolinti 4,85 mln. litų. Liepos 14 d. Lietuvos Vyriausybė suteikė valstybės garantiją IBM dėl tokios paskolos. Investicinio projekto tikslas yra sukurti Lietuvos švietimo informacinę sistemą ir sudaryti galimybes kiekvienam Lietuvoje besimokančiam naudotis informaciniais mokymo priemonių ištekliais, besiremiančiais naujausiomis informacinėmis technologijomis. Įgyvendinant projektą ketinama sukurti bazinę švietimo informacinės sistemos infrastruktūrą, telekomunikacinius ir informacinius ryšius sujungti švietimo įstaigas, savivaldybių administracijas, Regioninius centrus, švietimo informacinių technologijų centrą ir ŠMM.

ALGIRDAS BRAZAUSKAS - GALIMAS KANDIDATAS Į LIETUVOS PREMJERUS

Kadenciją baigęs buvęs Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas nedalyvaus Lietuvos Seimo rinkimuose. Tačiau jis bus kuriamo kairiųjų jėgų bloko - LDDP, Socialdemokratų partijos, Naujosios demokratijos partijos, vadovaujamos Kazimieros Prunskienės, ir Lietu-

vos rusų sąjungos - kandidatas į premjerus. Socialdemokratinės koalicijos pirmūnas Algirdas Brazauskas sako, kad jis gauna daug laiškų, net iš organizacijų, raginančių neatsisakyti aukštų pareigų. Kai kurie šaltiniai tvirtina, kad Algirdo Brazausko, kaip Lietuvos Vy-

riausybės vadovo, kandidatūra palankiai vertina ir įtakingi Lietuvos verslo ir pramonės sluoksniai. Pats Algirdas Brazauskas sako, kad jis negali atsisakyti galimybės ir atsakomybės atstatyti pašlijusią Lietuvos ekonominę padėtį.

Lietuvos rytas

Nuotraukoje (iš k. į deš.): Angelė Nelsienė, Baltų Laisvės Lygos pirmininkas Valdis Pavlovskis ir JAV Kongreso atstovas Christopher Cox

NERINGOJE PRASIDĖJO TRADICINIS THOMO MANNO FESTIVALIS

Liepos 14 d. popietę Neringos Savivaldybės aikštėje pakilo Thomo Manno festivalio vėliava, paskelbusi didžiausios klasikinių menų šventės pradžią, kuri Nidoje tęsis devynias dienas.

Festivalį pradėjo Neringos miesto meras Stasys Mikelis. Jis dalyviams ir svečiams perskaitė festivalio globėjo šalies Prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą. 16 val. vak. pirmieji kekvirteto Thomo Manno festivalio renginiai iš Savivaldybės aikštės persikėlė į Nidos kultūros centrą "Agila". Čia Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Detlof von Berg atidarė pirmą kartą Lietuvoje pristatomo dailininko iš Drezdeno Richard

Theodor Birnstengel tapybos aliejumi ir akvarele darbų parodą.

Pirmasis festivalio vakaro koncertas įvyko Nidos bažnyčioje, kur Franso Šuberto dainas atliko Vytautas Juozapaitis, Asta Kriščiūnaitė bei Edgaras Montvidas-Prudkauskas. Gitara pritarė vokiečių Reinbert Evers.

Liepos 15 d. Neringos istorijos muziejaus etnografinėje žvejų sodyboje buvo atidaryta keramikos studija. Čia pagal profesorės Rimutės Rimantienės Nidos ekspedicijose rastus unikalius radinius buvo atkuriami prieš keturis tūkstančius metų pirmųjų Kuršių nerijos gyventojų naudoti archaiški indai.

ELTA

LIETUVOS PREZIDENTAS PRAŠO SIEKTI "LINKUVOS" PAIEŠKŲ ATNAUJINIMO

Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus kreipėsi į Lietuvos diplomatus Washingtone, kad jie paprašytų JAV valdžios atnaujinti Ramiajame vandenyne dingusio Lietuvos laivo "Linkuva" paiešką.

Liepos 14 d. V. Adamkus telefonu kalbėjosi su laikinuoju Lietuvos ambasados Washingtone vadovu Dariumi Degučiu ir paprašė, kad šis kreiptųsi į JAV Valstybės departamentą bei Pakrančių apsaugos tarnybą dėl tolesnės "Linkuvos" paieškos. Liepos 16 d. V. Adamkus susitiko su dingusios "Linkuvos" jūreivių artimaisiais bei pažadėjo dar kartą prašyti JAV atnaujinti laivo paiešką.

BNS

PASAULIO SVEIKATOS ORGANIZACIJA PASKELBĖ 2000 METŲ PRANEŠIMĄ

Pasaulio Sveikatos Organizacija (PSO) kiekvienais metais skelbia pranešimus, skirtus rūpimoms sveikatos problemoms. Birželio 21 d. pradėtas platinti 2000 metų pranešimas, skirtas įvertinti valstybių sveikatos sistemas. Šiame leidinyje, nau-dojantis 1997 m. duomenimis, surinktais visose valstybėse - PSO narėse, PSO biuruose, mokslinėse įstaigose, pasinaudojus gausybe rodiklių, ištirtos ir palygintos visų narių sveikatos sistemos.

191 valstybės - PSO globalinės organizacijos narės - bendroje rodiklių lentelėje Lietuva yra 52 vietoje (Estija - 48; Latvija - 67; Rusija - 100; JAV - 15 vietoje). Pirmąją Japoniją, Šveicariją ir Norvegiją. Įdomus įvertinimas pagal pasiekimus, atsižvelgiant į sistemos finansavimą, t.y. kaip našiai šalies sistemoje pasinaudojama visais ištekliais. Čia Lietuva yra 73, Estija - 77, o Latvija - 105 vietoje. Pirmąją Prancūziją, Itali-

ja, San Marinas, o JAV yra 37, Rusija - 130 vietoje. Tai rodo, kad ne vien pinigai, bet ir sistemos našumas, prieinamumas, teismumas, visuomenės sveikatos ir ligų profilaktikos sureikšminimas, demokratijos ir solidarumo principai lemia galiausiai vertinimą.

Lietuvos vardas pranešime teigiamai minimas tarp nedaugelio pasaulio valstybių, jau turinčių paciento teises reguliuojančius įstatymus.

Beje, 1997 m. Lietuvoje sveikatos reikmėms išleista 71 sąlyginis valstybės pinigų rodiklis vienam gyventojui (Estijoje - 60, Latvijoje - 77). Pagal sveikatos sistemos teisingumą (papildomi mokesčiai, išankstiniai mokesčiai, neplanuotos išlaidos, mokesčiai iš gyventojų kišenės ir pan.) Lietuva yra 131-133 vietoje kartu su Kipru ir Uzbekija (Estija - 145-ta; Latvija - 164-165, Rusija - 185; JAV - 54-55). Pirmąją Kolumbiją, Luxemburgą, Belgiją, Daniją.

Taip pat pranešime pažymėta, kad sveikatos paslaugos pasaulyje labai brangsta ir praktiškai labai sunku pasiekti vienodą paslaugų lygį dėl labai objektyvių priežasčių. Jei 1948 m. pasaulis sveikatos reikalams išleido 3% savo pinigų, tai 1997 - 7,9%.

Išsilaikyti tarp brangių, daugumai pasaulio valstybių ir gyventojų finansiškai nepakeičiamų, šiuolaikinių, bet labai brangių technologijų ir žmogaus teisių, teisingumo, kilnumo, lygybės ir solidarumo principų yra labai sudėtingas iššūkis. Tačiau dažnai visuomenės sveikatos rodiklius valstybėje nulemia ne vien pinigų suma, bet ir paslaugų kokybė, socialiniai rodikliai ir nemedicininės gyventojų reikmės, skirtos sveikatai stiprinti.

PSO pranešime naudotasi klasikiniiais gyvenimo trukmės, sergamumo, mirtingumo, invalidumo, finansavimo, kitų resursų prieinamumo bei kitais

(nukelta į 5 psl.)

LIETUVOS SEIMŪNAI SIŪLO

Per pastaruosius kelis mėnesius Lietuvos Seimo nariai pateikė nemažai įstatymų pataisų ir papildymų, kuriuos politikos žinovai sieja su artėjančia rinkimų kampanija. Buvo priimtas daug svarstymų sukėlęs įstatymas dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo, kurio iniciatorius - Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Krikščionių demokratų frakcija inicijavo Seimo nutarimą, kuriuo prie seimo rūmų būtų pastatyta koplyčia, papildanti šiuo metu jau esantį Sausio 13-osios memorialą. Tėvynės sąjunga

paragino Vyriausybę atšaukti nutarimą, kuriuo remiantis kuriamas sovietmečio veikėjų skulptūrų parkas Grūto miške. Šio parko steigimu yra pasipiktinę nemažai žmonių. Dauguma jų yra buvę tremtiniai, disidentai bei žmonės, vienaip ar kitaip kentę nuo sovietinio režimo. Kita vertus, yra nemažai žmonių, dažniausiai jaunesnio amžiaus, kurie patys nėra patyrę sovietinio režimo priespaudos, taip pat užsienio turistai, jie mano, kad toks parkas yra reikalingas ir įdomus.

Lietuvos rytas

SIŪLOMOS NAUJOS ATMINTINOS DIENOS

Artėjant rinkimams, Lietuvos Seimo nariai pateikia vis naujų įstatymų pataisymų ir papildymų. Tėvynės sąjungos narys Antanas Stasiškis paragina valstybės teisės aktu pripažinti 1941 metų birželio 23 dieną Lietuvos Laikinosios Vyriausybės priimtą ir paskelbtą pareiškimą "Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas". Tuo tarpu keturi LDDP frakcijos atstovai siūlo papildyti bene dažniausiai taisomą Atmintinų dienų įstatymą. Jie siūlo paskutinį spalio sekmadienį paskelbti Žemės ūkio ir perdirbamosios pramonės darbuotojų diena ir taip atgaivinti so-

vietmečių gyvavusią tradiciją. Panašią atmintiną dieną, tik antrąjį spalio penktadienį siūlo ir Naujosios sąjungos (socialliberalų) atstovai. Jie teigia, kad Lietuvos kaime gyvena 30% gyventojų, dar 21% verčiasi žemdirbyste, jie sukuria 10% bendrojo vidinio produkto, o žemės ūkio produkcija sudaro 13% viso eksporto. Spalį, pasak parlamentarų, baigiami žemės ūkio darbai, todėl būtų gera progą susitikti su žemdirbiais, juos pagerbti, išdėstyti pozicijas turėtų prezidentas, premjeras, Seimo, apskričių ir savivaldybių vadovai.

Lietuvos rytas

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ SIŪLO PATAISAS

Lietuvos Vyriausybė pasiūlė Žemės ūkio reformos įstatymo pataisą, kuria Vyčio kryžiaus ordininkams būtų galima skirti pinigine kompensacija vietoj žemės sklypų, jei pačių sklypų skirti nebūtų galimybės. Siūlo ma vietoj sklypo skirti 40 tūkst. litų. Dabar Vyčio kryžiaus ordininkams ar jų palikuonims neatlygintinai suteikiamas žemės sklypas statyti gyvenamajam namui. Daugiausia Vyčio

kryžiaus ordininkų yra Vilniuje ir Kaune, tačiau šiuose miestuose, kaip tik ir trūksta sklypų, nes gražintinų namų savininkams sklypai numatyti kaip kompensacijos, jei namo negalima grąžinti. Jau yra kilęs ne vienas konfliktas tarp Vilniaus apskrities administracijos ir ordininkų, nepatenkintų sklypų skyrimo vieta. Vyčio kryžiaus ordinas Lietuvoje yra gavę apie 300 asmenų.

Lietuvos aidas

VILNIUS BUS EUROPOS KULTŪROS CENTRU

Vilnius bus paskelbtas Europos kultūros centru. Siekiama, kad tai įvyktų 2009 metais minint Lietuvos vardo tūkstantmetį. Tuo reikalu atitinkamą protokolą pasirašė Lietuvos kultūros ministras Arūnas Bėkšta ir Vilniaus meras Rolandas Paksas. Sumanymas sostinės kultūros centrais skelbti kilo Graikijoje. Europos Sąjungai tam pritarus, pirmąją kultūros sostinę buvo paskelbti Atėnai. Po to kasmet tokius pripažinimus gavo Florencija, Amsterdamas, Berlynas, Paryžius, Dublinas,

Madridas, Kopenhaga ir kiti. Kopenhagoje vykusiuose kultūros renginiuose 1996 m. dalyvavo ir Lietuva. Šiais jubiliejiniais metais kultūros sostinėmis paskelbti devyni miestai - Avinjonas, Bergenai, Bolonija, Briuselis, Helsinkis, Krokuvė, Praha, Reikjavikas ir Santjago de Compostela. Siekiant, kad ir Vilnius būtų pripažintas kultūros centru, sudaroma darbo grupė, rengiama programa. Manoma, kad to siekiant dar labiau pagyvės Vilniaus kultūrinis gyvenimas.

ELTA

VILNIAUS ŠV. JONŲ BAŽNYČIOJE VĖL GROJA DIDIEJI VARGONAI

Vilniaus Universiteto šv. Jonų bažnyčioje pašventinti Didieji vargonai, atkurti daugiau nei per penkiolika metų. XVIII a. žinomo Karaliaučiaus meistro Adamo Gotlobo Casparini sukurti vargonai iš pradžių stovėjo Polocko jėzuitų bažnyčioje. Caro valdžiai po 1831 metų sukilimo šią bažnyčią uždarius, vargonus perėmė Vilniaus Universitetas. 1837 - 1839 metais meistrui Teodorui Tydemanui šiuos vargonus sustačius ir išplėtus, jie tapo didžiausi Lietuvoje. XIX a. pabaigoje vargonus perstatė lietuvių meistras Juozapas Radavičius, panaudodamas senų Casparini ir Tydemano vamzdžių. Nemažai jų išliko ir dabartiniuose vargo-

nuose. Sovietų okupacijos metais šv. Jonų bažnyčia buvo uždaryta ir paversta sandėliu, o vargonai sulaužyti. 1965 metais Vilniaus Universitetui atgavus šv. Jonų bažnyčią, ji pradėta restauruoti. 1972 - 1974 metais atkurtas vargonų fasadas, o 1983 metais pradėtas restauruoti pats instrumentas.

Respublika

TAURAGĖJE ATIDARYTAS EUROPOS INFORMACIJOS CENTRAS

Liepos 17 d. Tauragės viešojoje bibliotekoje iškilmingai atidarytas Tauragės apskrities Europos informacijos centras, kurį įrengti padėjo Vokietijos Vyriausybė.

Omnitel Laikas

Namų remontas ir vaikų saugumas

Atėjus pavasariui ir vasarai, daugumas žmonių atlieka didesnius ar mažesnius namų remontus. Planuojant įvairius remontus, apgalvojamas biudžetas, remontoautojo-kontraktoriaus pasirinkimas, medžiagos laikas ir pan. Bet dažnas užmiršta ir nepagalvoja apie svarbiausią dalyką – vaikus, kad juos reikia apsaugoti nuo galimų su remontu susijusių nesėkmių ar net nelaimių.

Pagal "Remodeling Magazine" duomenis, apie 25 milijonai namų savininkų remonto šiais metais savo namus ir dauguma jų rūpinasi, kaip tuos remontus kuo saugiau padaryti. Namų remontavimo ekspertai gali duoti visą eilę gerų patarimų, bet visų svarbiausia yra sveika nuovoka. Turint mažų vaikų, remonto metu reikia neįsileisti jų iš akių.

Prieš pradėdant bet kokio remonto darbus, reikia tam gerai pasiruošti. Reikia pasikalbėti su kontraktoriais ir išsisklausti, kokio ilgumo bus jų vidutinė darbo diena, kiek darbininkų dalyvaus remonto darbuose ir kokias medžiagas jie naudos remontui.

Namų savininkai niekada neturėtų pamiršti susitarti su kontraktoriais dėl valymo. Savininkas turi žinoti, kas surinks ir padės į vietą elektrinius įrankius, padės kopėčias ir išplaus darbo vietą, kai darbo diena baigsis. Kas patikrins, kad aštrūs įrankiai, atliekos bei nuodingos medžiagos bus padėtos taip, kad vaikai negalėtų jų pasiekti.

Vaikams vietos, kur vyksta remontas, yra labai įdomios. Ypač svarbu, kad remonto vieta būtų išvalyta! Užtat pasitarkite, kas tai atliks ir žiū-

rėkite, kad tai būtų atlikta. Pasitikėti, kad tai savaime bus padaryta, nereikėtų.

Reikia pasirinkti tokį kontraktorių, kuris darbą atlieka švariai ir tvarkingai, net jeigu už tokį darbą reiktų ir kiek daugiau primokėti. Kartais, tarantis dėl kainos, paimamas toks kontraktoriaus, kuris mažiausiai prašo už darbą, bet tai gali būti todėl, kad jis nieko netvarko, baigęs dienos darbą. Pvz., nepadėtos į vietą kopėčios gali sugundyti vaiką lipti jomis, o paskui jis gali pasklysti ir nukristi. Pasirinkus netinkamą kontraktorių, vidutinio remonto darbas gali virsti slogučių ir palyginti gan paprastą remontą paversti net gyvybei pavojingu.

Patyrę ekspertai pataria prieš pasirenkant kontraktorių remonto nepagailėti laiko sužinoti, kaip jis dirba. Tai galite padaryti, gavę adresus tų namų, kuriuos kontraktoriaus yra jau remontavę. Tuomet nuvykite pas tuos žmones, pas kuriuos tas kontraktoriaus dirbo, ir su jais pasikalbėkite, ar kontraktoriaus dirbo profesionaliai, ar jo darbininkai nepalikdavo visko nesutvarkę kiekvienos darbo dienos pabaigoje.

Yra net paruošta brošiūra "How to Hire a Contractor Without Getting Burned", tik reikia paskambinti Heckler įstaigai 219-464-8826.

Norint sužinoti apie kontraktorių, galima paskambinti į vietinį Better Business Bureau. Ten jums pasakys, ar yra skundų prieš kontraktorių.

Neužtenka apie remontą kalbėti vien tik su kontraktoriaumi. Apie remonto projektą reikia pasikalbėti ir su vaikais, paaiškinti jiems elektrinių grąžtų ir skutamųjų peiliukų bei panašių

įrankių pavojingumą. Tai paaiškinti bus ne sunkiau, kaip paaiškinti, kad neliešant karštos viryklės.

Geriausias būdas šeimai išvengti visų su remontu susijusių nemalonumų – triukšmo, dulkių, svetimų žmonių ir t.t., yra išvykti tuo laiku atostogų. Bet jei neturite tokio pasirinkimo ir remonto metu jums reikia gyventi namuose – štai keletas patarimų.

Didelio remonto metu savo pačių namuose susikurkite laikiną gyvenvietę. Sakykite, darbininkai iš pagrindų remontuoja jūsų virtuvę – tuo laiku apie savaite apsigyvenkite rūsyje. Tai nėra per didelis džiaugsmas, bet šeimai, turinčiai pozityvią pažiūrą, gali būti ir visai neblogai. Šeima tiesiog galėtų rūši paversti "stovyklaviete", žaidimų ir, reikalui esant, net koki mėnesį galima taip pagyventi. Bet tokiam planui reikia tinkamo būdo asmenybės. Jei toks projektas būtų tik nervų gadinimas, tai geriau išvykti iš namų.

Reikėtų, kad kontraktoriai tą vietą, kurioje dirba, uždengtų dviguba, stora plastmase, kai darbą baigia. O dulkes darbininkai dienos pabaigoje turėtų nuplauti vandeniu, nes vanduo sugeria dulkes.

Dar vienas patarimas. Namų savininkai gali nusipirkti, arba išsinuomoti instrumentą, su kuriuo galėtų patikrinti oro švarą. Tai ypač svarbu, jei darbininkai skuta nuo medžio senus dažus, kuriuose yra švino, arba nuima asbestą nuo lubų ar sienų.

Gerai kontraktoriai sutiks su jūsų pageidavimu pašalinti šiukšles darbo dienos pabaigoje, užuot po to, kai baigs visą darbą. Tai yra svarbu, nes atliekos – aštrūs metalo gabalai ar kt. gali būti pagunda vaikui su jais pažaisiti.

O jeigu jūs pats atliekate remonto darbus, yra dar daugiau patarimų, kaip apsaugoti šei-

mą, vaikus. Ištieskite plastikinį taką per grindis, dažai tikš ant jo ir, baigus dienos darbą, jį galima išmesti – tai apsaugos visai mažus vaikus nuo noro krapštyti dažų likučius nuo grindų ir kištis juos į burnytę.

Nuvalykite visas dulkes nuo vaikų žaislų, kurios ten nusėda, atliekant remontą. Geriausia – visus žaislus supakuoti ir padėti remonto laikui į šalį, pasilikus pačius vaikų mylimiausius, bet juos reikėtų nuplauti kiekvieną vakarą.

Kai baigiate dienos remontą, nusivilkite darbo rūbus prieš įeidamas į tą dalį namo, kuri neterminuojama. Jei to nepadaro, jūs dulkinę rūbais paskleis ne tik dulkes, bet ir chemines medžiagas visame name. O kai baigiate remontą, visus darbo rūbus įdėkite į maišą ir išmeskite į šiukšlių dėžę.

Švino turį dažai remonto metu yra pavojingiausi. Patariama pasiteirauti vietinėje "Environmental Protection Agency" įstaigoje prieš pradėdant remontą, kokiuose dažuose yra švino dalelių. Ten gausite specifines instrukcijas, kaip dirbti su tais pavojingais dažais. O jei nežinote ir negalite sužinoti, ar namo dažai turi švino, tai galima patikrinti, nusiperkant specialų "swab test" įtaisą vietinėje dažų ar namų reikmenų krautuvėje.

Daugumas žmonių, kurie patys atlieka namų remontus, dažnai nepagalvoja apie saugumą sveikatai, pvz., nepagalvoja, kad dažuose galėtų būti švino. Ekspertai pabrėžia, kad namų savininkai, norintys atlikti namų remontus patys, ar samdydami tam reikalui kontraktoriaus, žinotų visas apsaugos priemones.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba

Parengė B. Jasaitienė ir A. Šmulskienė

Naudotasi medžiaga iš įvairios spaudos

JAV Kongresas ir Administracija pamini šešiasdešimties metų sukaktį nuo Sovietų Sąjungos įvykdytos Baltijos valstybių okupacijos

Amerikos baltų veikėjai susitiko su Tautinio Saugumo Tarybos direktoriumi p. Samuel Berger

Šešiasdešimt metų nuo Baltijos valstybių invazijos ir okupacijos paminėti šių metų birželio 14 dieną Amerikos Baltų Laisvės Lyga suorganizavo deklaratyvinę renginių Washington, D.C.

Pirmajame renginyje Baltuosiuose Rūmuose Prezidento patarėjas saugumo klausimams ir Tautinio Saugumo Tarybos direktorius Samuel Berger susirinkusiems baltų veikėjams pasidžiaugė per dešimtį metų nuo nepriklausomybės atgavimo padaryta pažanga. Jis pabrėžė, kad prezidentas B. Clinton yra aiškiai pasakęs prezidentui V. Putin, kad Rusija privalo gerbti savo kaimynų teritorines teises. Jis taip pat užsiminė, kad antrasis NATO praplėtimo ratas įvyks 2002 metais, primindamas, kad narystė NATO nepriklausys nuo geografinės ar istorijos, bet nuo pasirengimo, ir patarė baltams veikti vieningai.

Baigiant pranešimus Valdis Pavlovskis, Amerikos Baltų Laisvės Lygos pirmininkas, padėkojo Tautinio Saugumo Tarybos direktoriui už jo pranešimą ir susitikimą su baltų veikėjais šią reikšmingą dieną, primindamas, kad negalime užmiršti neapsakomus neteisėbės ir kančių, kuriuos baltams užkrovė Sovietų Sąjunga. Aiškinamajame posėdyje

(briefing) buvo kalbama ir apie energingą Maskvos priešinimąsi NATO praplėtimui, apie Europos pažiūras į tolimesnį NATO plėtimą, ir būtinybę baltams išlaikyti didelį NATO narystės matomumą. Taip pat svarstyta ir JAV finansinė parama Baltijos valstybėms, Rusijos vedama dezinformacijos programa ir jos vykdoma Baltijos valstybių demonizacija. Kadangi šis posėdis buvo "off the record", negalime smulkiau papasakoti apie pokalbių ir padarytus pareiškimus. Tačiau Valdis Pavlovskis pasakė, kad jis labai patenkintas administracijos žmonių padarytais pareiškimais.

Šiame posėdyje dalyvavo (pareiškinių pavadinimų nevertiname): Tony Blinken, Special Assistant to the President and Senior Director for European Affairs at National Security Council; Daniel Hamilton, Deputy Assistant Secretary of State for European Affairs of the Department of State; Dick Norland, Director of European Affairs at National Security Council; Andrew Weiss, Director for Russia and Ukraine Affairs at the National Security Council, ir Laura Eford, Deputy Director of Public Liason. Iš Amerikos Baltų Laisvės Lygos dalyvavo Valdis Pavlovskis, Aivars Jerumanis ir susitikimą su baltų veikėjais šią reikšmingą dieną, primindamas, kad negalime užmiršti neapsakomus neteisėbės ir kančių, kuriuos baltams užkrovė Sovietų Sąjunga. Aiškinamajame posėdyje

JAV kongresas pagerbė Estijos prezidentą Lennart Meri

Po to vadinamame President's Room, Kapitoliujaus pastate, įvyko priėmimas, skirtas Amerikos prisidėjimui prie Baltijos laisvės pagerbti. Šį priėmimą surengė Amerikos Baltų Laisvės Lyga, o jo šeimininkais buvo žemųjų Rūmų pirmininkas J. Dennis Hastert, Baltic Caucus ko-pirmininkas senatoriai Durbin ir Gorton, kongresmenai Kucinich ir Shimkus bei Kongreso narys Tom Lantos. Pristatydamas Estijos prezidentą Lennart Meri, Tomas Lantos gyrė trijų valstybių padarytą pažangą visose, įskaitant ir žmogaus teisių srityse. Pasiekimus jis pavadino "beveik stebuklingais". Tom Lantos dalyviams priminė, kad pusę šimtmečio JAV atsisakė pripažinti Baltijos valstybių okupaciją. Jis pabrėžė, kad "ši nepripažinimo politika viešai patvirtino tų tautų teisę į nepriklausomybę. Prieš dešimt metų Sovietų Sąjungai subyrėjus Amerikos gyventojai prisijungė prie džiugios, kad Estija, Latvija ir Lietuva vėl tapo nepriklausomomis ir demokratinėmis valstybėmis". Tom Lantos pastabas buvo įtrauktos į "Congressional Record".

Prezidentas Meri kalbėjo apie JAV nepripažinimo politikos istorinę svarbą ir dėkojo už šešiasdešimt metų besitęsusią šią politiką. Jis įteikė St. Mary's Land ordiną buvusiam Atstovų

Rūmų nariui Gerald Solomon už jo nuolatinę paramą ir įtikinėjimą Atstovų Rūmams svarstant NATO praplėtimą. Įteikdamas ordiną Prezidentas Meri pasakė: "Daugelį metų jis [atstovas Solomon] aktyviai darbavosi, kad mūsų žemės kampas būtų laisvas ir saugus, paspartinant Rusijos karių pajėgų atitraukimą ir vėliau, teikdamas pasipirtį Baltijos narystei NATO".

Prezidentas Clinton raštu pasveikino susirinkusius, sakydamas: "Prieš šešiasdešimt metų JAV atsisakė pripažinti jėga įvykdytą Estijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimą į SSRS. Sekančiais dešimtmečiais Amerika nesvyruodama patvirtino tų valstybių nepriklausomybę ir iškeldavo jų laisvę ir teisę į savarankišką valdymą".

Tą pačią dieną senatorius Richard Durbin, kartu su senatoriais Gorton, Robb, Grams ir Voinovich, senate įnešė rezoliuciją SCR Nr. 122, deklaruojančią, kad Sovietų Sąjunga 1940 metų birželio mėnesį okupavo Baltijos valstybes ir "jėga jas įtraukė į Sovietų Sąjungą".

Algis Raulinaitis, Amerikos Baltų Laisvės Lygos vicepirmininkas ir direktorius

Pasaulis domisi krikščionybės jubiliejumi

Daugiau kaip 10 mln. žmonių jau apsilankė Romoje Krikščionybės 2000-mečio metais, kuriuos Katalikų Bažnyčia paskelbė Šventaisiais metais. Tarp apsilankiusių buvo 6,8 mln. Italijos gyventojų ir 3,8 mln. užsieniečių. Didžiausias srautas svečių, atvykusių į jubiliejus iškilmes, buvo per Velykas.

Greitai laikas bėga... Kattie Judd ir Juozukas Sadonis 1992-1993 m. buvo įvaikinti iš Lietuvos. Ir štai dabar, š.m. gegužės 7 d., jau priima Pirmą Komuniją

Emilija Sadonis nuotr.

NEW JERSEY SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINE-RĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunuoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES: (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENTELĖ VIETA -
-GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

■ Estijos dienraštis *Postimees* pranešė, jog Kanados užsienio reikalų ministerija atsiuntė diplomatinę notą, kurioje reiškiamas nepasitenkinimas Estijos prezidento Lennarto Meri pasiakytu Toronte. Notoje teigiama, kad pasisakymo tonas leidžia manyti, jog prezidentas linkęs nutraukti diplomatinis santykius tarp valstybių. Lennart Meri, savo kalboje Estų kultūros festivalyje, paragino Kanados estus imtis lobistinių priemonių protestuojant prieš Kanados Užsienio reikalų ministeriją, kuri, anot prezidento, tebelaiko Estiją buvusią Sovietų Sąjungą ir taiko žeminantį vizų režimą, kai ši valstybė jau ruošiasi tapti Europos Sąjungos nare. Estijos spauda praneša, jog Kanada atsisakė suteikti vizas daugeliui estų, pageidavusių dalyvauti festivalyje Toronte. Estijos užsienio reikalų ministerija ir prezidentūros pareigūnai pranešimų nekomentavo.

■ Rusijos prezidentas Vladimir Putin liepos 16 d. interviu užsienio (Kinijos ir Japonijos) žiniasklaidai pareiškė, kad pagrindinė Rusijos uždutis tarptautinės politikos srityje - jėgų ir interesų pusiausvyros tarptautinėje arenoje išsaugojimas. Pasak jo, Rusija rėmėsi ir visada remsis dviem sparnais - europiniu ir azijiniu. Jis pažymėjo labai svarbią Kinijos reikšmę sprendžiant tarptautines problemas ir tuo pačiu didelę Rusijos reikšmę. Pasak V. Putin, Rusija taip pat vertina Japoniją "kaip strategiškai svarbią partnerę Azijos-Ramiojo vandenyno regione ir pasaulinėje arenoje" ir yra pasirengusi tęsti derybas su Japonija dėl taikos sutarties sudarymo. Kalbėdamas apie vidaus problemas, Rusijos prezidentas pažymėjo, kad savo veiklos prioritetu laiko vidaus uždavinių, ypač valstybės kūrimo ir ekonomikos problemų, sprendimą. Pasak V. Putin, Rusijoje dabar pirmiausiai reikia stiprinti valstybinius pagrindus, tobulinti federacinius santykius ir stiprinti valstybinį aparatą. Jis pabrėžė, kad be sėkmingo vidaus problemų sprendimo negali būti ir aktyvios valstybės užsienio politikos veiklos.

Lietuvos paukščių pasaulis ir jo mylėtojai

Alis BALBIERIUS

Praėjusio šimtmečio ornitologijos datos

Pernai sukako 80 metų, kada tarpukario nepriklausomoje Lietuvoje 1919 metais prie Švietimo ministerijos buvo įkurta Lietuvos gamtos tyrimo stotis. Taip pirmąsyk šalyje valstybės lygiu pradėta rūpintis ir paukščių pasaulio moksliniais tyrimais, ir jų apsauga bei globa.

Taip pat pernai sukako 75 metai, kai Lietuvos ornitologijos patriarchas prof. T. Ivanauskas kartu su tuometine Lietuvai pagražinti draugija pirmąsyk pakvietė visuomenę švęsti nacionalinę Paukščių dieną. Nuo to laiko, išskyrus Antrojo pasaulinio karo ir pirmuosius pokario metus, paukščių sutikimo, inkilų kėlimo šventės vyks ta iki šiol. Vyko jos ir sovietiniais laikais, o dėka pagausėjusios Ornitologų draugijos veiklos smarkiai išpopuliarėjo ir išsiplėtė pastaraisiais metais.

Sukako ir 70 metų kaip mūsų ornitologai žieduoja migruojančius ir perinčius paukščius lietuviškais žiedais. Pirmąsyk paukščiai pradėti žieduoti Ventės rage 1929 metais, naudojant vokiškus, iš pirmosios pasaulyje paukščių žiedavimo Rasytės stoties gautus žiedus. Lietuviškais žiedais, kuriuos gamino Kauno zoologijos

muziejus, paukščius ornitologai žiedavo ir sovietmečiu. Paukščiai tuos žiedus su anglišku užrašu "Mus. Zool. Lithuania" nuskraidindavo maždaug į 70 šalių, tuo simboliškai primindami pasauliui okupuotos šalies vardą. Per visą žiedavimo istoriją Lietuvoje žiedais pažymėta daugiau negu 2 milijonai apie 250 rūšių paukščių.

Kiek Lietuvoje paukščių?

Klausimas ne visai retorinis, nors tikslaus atsakymo gal niekada nežinosime. Vienų rūšių vienais metais pagausėja, kitais - sumažėja, ir atvirkščiai. Vienos jų turi tendenciją visai išnykti, kitos nuolat plečia savo arealus, užkariauja naujas teritorijas. Tačiau tiek pasaulyje, tiek atskirose šalyse ornitologai, remdamiesi specialiomis metodikomis ir turimomis faunistikos žiniomis, bent apytikriai apskaičiuoja įvairiose teritorijose gyvenančių sparnuočių skaičių.

Prieš keletą metų Lietuvos ornitologų draugija pirmąsyk pabandė įvertinti šalies paukščių gausą ir specialiaame leidinyje "Ciconia" paskelbė įdomius skaičius.

Lietuvoje per apie 210 rūšių, o su praskrendančiais ir už-

klystančiais sparnuočiais - iš viso sutinkama apie 350 rūšių. Atsižvelgus į paukščių rūšių gausumo svyravimus, iš viso Lietuvoje ornitologai suskaičiavo nuo 13 iki 20 milijonų laukinių perinčių paukščių. Iš šių milijonų dar reikėtų atimti 20,5-0,7 mln. miestų ir miestelių "kosmopolitų" - naminių karvelių skaičių. Tokia paukščių apskaita šalyje atlikta pirmą kartą.

Atskirų rūšių gausumo reikšmingas yra ne kas kitas kaip kikielis - jų kasmet šalyje per 2,5-3,5 milijono. Antroje vietoje tvirtai įsitvirtinę pavasario pranašas dirvinis vieversys - nuo 800 tūkst. iki 1,4 milijono. Liūdną padėtį turi plėšriųjų paukščių ir pelėdų - vos viena kita pora beperi gyvatedžių, rudųjų peslių, didžiųjų apuokų. Net vištvanagių, kurie senajame Lietuvos kaime buvo vištų augintojų siaubas, šalyje besuskaičiuojama vos 500-700. Labai paskutiniaisiais dešimtmečiais dėl ne visai aiškių priežasčių sumažėjo ir pempų.

Apskritai paukščių rūšinė sudėtis per pusę amžiaus gerokai kinta. Vis dar pastebimos naujos, dažniausiai tik užklystančios naujos Lietuvai rūšys, bet kai kurios buvę seniau įprastos - nyksta (pavyzdžiui, putpelės, dauguma pelkių paukščių - tilvikų ir kt.). Vienintelė ateities galimybė išsaugoti paukščių pasaulį - tai viso dar neurbanizuoto šalies krašto vaizdas, jo įvairovės išsaugojimas. Šią galimybę iš dalies jau suteikia įvairaus statuto saugomos teritorijos - rezervatai, specialios paskirties draustiniai,

nacionaliniai ir regioniniai parkai.

Ornitologų draugija ir metų paukščiai

Lietuvos ornitologų draugija šiandien yra gausiausia gamtotyros organizacija šalyje. Kaip nebūtų keista, ji gausesnė net ir už kadaise buvusį platų Žaliųjų judėjimą. Draugija įkurta kaip masinė visuomeninė organizacija, be profesionalių ornitologų joje daug jaunimo - moksleivių ir studentų.

Būtų ilga kalba, norint paminėti įvairiapusę draugijos veiklą. Be pagrindinio tikslo - paukščių mokslinių tyrimų ir globos rengiami įvairūs projektai, užsiimama leidyba ir sparnuočių apsaugos propagavimu. Leidžiami periodiniai moksliniai leidiniai - "Acta Zoologica Lituanica. Ornithologia" (anglų k.) ir lietuviškai žurnalas "Ciconia". Bankrutavus garsiam senų laikų žurnalui "Mūsų gam-

ta", jo nišą bando užimti žurnalas apie gamtą "Baltasis gandas", leidžiamas draugijos ir leidyklos "Lututė" pastangomis. Kasmet organizuojama Pavasario paukščių šventė, o rudenį - dar ir paukščių palydos. 1999 metais šiame dar šviežiame Lietuvai tarptautiniame renginyje dalyvavo per 10,000 žmonių.

Jau daug metų rengiamas išsamus leidinys "Lietuvos paukščių atlasas", tiksliai nustatant visos šalies rajonų paukščių gausumą ir rūšinę sudėtį.

Nauja tradicija, kad kasmet skelbiamas metų paukštis. 2000-ųjų metų paukščiu paskelbtas kurtinys. Šia akcija įkurtinį atkreipiamas ypatingas dėmesys, siekiama tiksliai nustatyti jo gausumą, ieškoti efektyvesnių apsaugos būdų. Kurtinys jau senokai įrašytas į Lietuvos raudonąją knygą. Manoma, kad mūsų giriose jų beliko gal kokie keturi šimtai.

Baltijos gynybos koledžas išleidžia pirmąją studentų laidą

Birželio 22 d. krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius ir jį lydinti delegacija lankėsi Tartu mieste Estijoje, kur dalyvavo diplomų įteikimo pirmajai Baltijos gynybos koledžo studentų laidai ceremonijoje. Į Estiją delegacija vyko karinių oro pajėgų lėktuvu. Baltijos gynybos koledžas - bendras Baltijos valstybių projektas remiamas dar 16 šalių. Tai vienintelis istorijoje karo koledžas, kurį dalijasi trys valstybės (Lietuva, Latvija ir Estija). Tik prieš metus inauguruotą koledžą šiemet baigia pirmieji aukštesnio rango karininkai, parengti užimti aukštas ir atsakingas pareigas tarptautiniuose NATO štabuose. Iš 32 absolventų, baigusiu 10 mėnesių kursus, 8 - Lietuvos karininkai. Kiti - Estijos, Latvijos, Amerikos, Danijos, Vokietijos, Vengrijos ir

Švedijos atstovai.

Koledže dėsto aukščiausio lygio kariniai specialistai iš Baltijos ir Vakarų Europos šalių. Studentai daug laiko skiria darbui grupėse - sindikatuose ir individualiam pasiruošimui. Net 11 savaičių kursų dalyviai keičia po įvairias Baltijos regiono ir kitas šalis vietoje susipažindami su regiono gynybos specifika, rengdami praktinius tų vietovių gynybos planus. Visi užsiėmimai koledže vyksta anglų kalba. BALTDEFOL koledžas - puiki galimybė Lietuvai pagal vakarietiškus standartus parengti aukštesnio rango karininkus. Analogiški mokslo metai užsienio karo koledže valstybei kainuotų apie milijoną JAV dolerių už asmenį, tuo tarpu dabar Lietuva sumoka tik karininkų pragyvenimo išlaidas.

Klaipėdoje lankėsi JAV pakrančių apsaugos laivas

Birželio 21 dieną 12:00 val. Karinių jūrų pajėgų bazėje Klaipėdoje švartavosi JAV pakrančių apsaugos laivas "Campbell" ir Latvijos karo laivas "Viesturs". Amerikiečiai, lietuviai ir latviai dalyvavo bendruose jūrų teisės palaikymo, kovos už laivo gyvybingumą bei paieškos ir gelbėjimo užsiė-

mimuose, laivų įgulos varžėsi žaisdamos krepšinį. Žiniasklaidos atstovams 21 d. 12:30 - 13:00 val. JAV laive buvo surengta spaudos konferencija. JAV pakrančių apsaugos laivas "Campbell" iš Klaipėdos uosto išplaukė birželio 25 dienos rytą.

Vida Primakienė

Dūsios ežeras Lazdijų rajone

V. Kapočiaus nuotr.

Valstybės vizija pasipriešinimo dokumentuose ir spaudoje (1940-1952 m.)

Artūras Vaitiekaitis

5

(atkelta iš 3 psl.)

plotuose dabar esančių valstybių bloką: "Mes galvojame apie bloką nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų - jaunų tautų bloką, kuris apimtų Lietuvą (ir Gudijos žemės ar jų tam tikrą dalį), galbūt Latviją ir Ukrainą. Šis Lietuvos-Ukrainos blokas šiaurėje galėtų bendradarbiauti ir su Skandinavų kraštais, o pietuose veiktų natūralių Ukrainos interesų linija. Lietuvių pagrindinis neatsisakė bendradarbiauti su lenkų pogrindžiu, jei šis atsisakys savo hegemoninės politikos Lietuvos atžvilgiu: "Lietuva ieško ir ieškos natūralių sąjungininkų, ji net negali kalbėtis ir su į protą įėjusia Lenkija".

Laisvės kovos sąjūdis suvokė, kad žemės ūkis yra valstybės pagrindas. "Kiekvienas blaiviai mąstantis lietuvis žino ir mato, jog mūsų tautos biologinė bazė buvo ir liko - ūkininkas, vidutinis bei smulkus žemdirbys, žemės ūkio ir apskritai kaimo ar miestelio darbininkas. Šie sluoksniai didžiausią priešpaukį ir svetimų okupacijos nutautinimo pastangų akivaizdoje per ilgus dešimtmečius potencialiai išlaikė lietuvių tautos gyvybę ir savo tautinę dvasią. Iš tų sluoksnių kilusi šviesuomenė vėliau formavo ir išryškino tautinę individualybę ir politinę laisvės idėjas. Nedaug ir maži miestai, kitataučių ilgai kontroliuota prekyba ir amatai, neplačiai išplėstas žemės ūkis ir bendroji pramonė nesuradę darnios proporcijos, tiksliai atitinkančios mūsų žemdirbių šalies prigimtį, be skriaudos šiems pastariesiems". Taigi šios idėjos, propagotos ir pogrindinėje LLKS spaudoje, aiškiai rodo laisvės kovotojų tendenciją skirti ateityje kuo didesnę dėmesį tam, kad didžiausias lietuvių tautos socialinis sluoksnis - ūkininkai galėtų

aktyviai dalyvauti tiek ūkiniame, tiek socialiniame būsimos Lietuvos gyvenime.

Laisvės kovotojai suvokė, kad kintančio gyvenimo sąlygomis Lietuvos ūkis ir socialinis gyvenimas negalės plėtotis nevaržomos rinkos sąlygomis, kad valstybė turės reguliuoti veiklą, o ypač - pereinamuoju laikotarpiu, "stengdamasi sudaryti sąlygas ūkinių ir socialinių uždavinių nustatymui, interesų priešingumų išlyginimui, siekdama, kad minėti interesai veiktų vienas kitą bendros tautos gerovės kilimo linkme". Tačiau laisvės kovotojai nesiekė, kad valstybė reguliuotų visas gyvenimo sferas, kad ta reguliacija nebūtų despotinė ir nepakeliamą tautai: "Valstybė turėtų veikti kiek galima mažiau tiesiogiai juntamais metodais". Valstybės žinion turėjo pateikti keliai ir geležinkeliai, dideli pramonės objektai, paštas, valstybiniai bankai, draudimas, gamtos turtų rezervai, elektros pramonė ir t.t. Viena skausmingiausių ir neatidėliojamų valstybės uždavinių buvo laikoma denacionalizacija (visų pirma žemės ūkyje), kuri pažeidė seniai susiklosčiusias tradicijas, kiršino tautą, atėmė iš jos asmeninės iniciatyvos galimybę. LLKS siekė suderinti asmeninę iniciatyvą ir valstybės reguliavimą, kad būtų pasiekta harmonija tarp šių dviejų funkcijų. Laisvės kovotojai nemanė, kad valstybės vykdomi suvaržymai gali labai kenkti tautos gerovei, nes prie jų lietuvių tauta yra "seniai pripratusi ir jai netektų nemaloniai pajusti, atsidūrus vadinamo planingo ūkininkavimo būtinybės akivaizdoje".

LLKS turėjo savas nuostatas ir kultūros klausimais. Dvasinės vertybės buvo laikomos aukščiau materialinių: "Dvasinių vertybių išlaikymas ir tų vertybių nauja kūryba - yra apvainikavimas, įprasminimas ir pateisinimas mūsų buvimo, mūsų žmogiškos būties". Todėl valstybė, pasak laisvės kovotojų, privalo skatinti žmogaus iniciatyvą šioje sferoje, nedarydama jokių apribojimų. Kultūroje lietuviai neturi mėgdžioti Vakarų ar Rytų, ar bandyti padaryti šių kultūrų sintezę. Pagrindinis lietuvių tautos ir valsty-

bės uždavinys yra "lietuviškos civilizacijos" išsikristalizavimas. Bet laisvės kovotojai jokių būdu nesiūlė užsiskleisti viduje nuo pasaulinės civilizacijos. "Mes turime imti ir mokyti visa ir iš visur, kas gera, ir tai savo sąlygomis pritaikius, lietuvišką sielą transformavus, jungti su tuo, ką mes kuriame savita".

Bažnyčios ir valstybės santykiuose laisvės kovotojai nepritarė klerikarizmui, - "konfesinių organizacijų klastingam panaudojimui politikos ir politinių grupių, kastų ar klikų reikalam". Tačiau LLKS suvokė ir tai, kad lietuvių tautos dalis Bažnyčia laiko savo kultūros ir gyvenimo dalimi, neneigė religijos praktikavimo, siekdami tik išskirti valstybės ir Bažnyčios veiklos sritis.

Ivertinant LLKS, galima pasakyti, kad ši organizacija buvo viena radikaliausių antinacinės rezistencijos metu, jos iniciatyva suorganizuotas slaptas spaudos tinklas, ryšių su kitų kraštų tautiniais sąjūdžiais palaikymas. LLKS pirmoji aktyviai ir plačiai neigė nacistinės Naujosios Europos absurda.

LLKS veikla nenutrūko ir prasidėjus antrajai okupacijai - veikė kaip savarankiška organizacija Vakaruose.

Kitų pogrindžio organizacijų ir grupių valstybės vizijos

Lietuvių Vienybės Sąjūdis buvo idėjiškai artima Lietuvių Frontui organizacija, kurią 1942 m. rudenį Kaune subūrė grupė studentų, leidusių pogrindinį laikraštėlį "Atžalynas". Vėliau prie šios organizacijos prisidėjo ir Vilniaus studentai. Ši organizacija leido ir laikraštį "Baltija".

LVS matė pagrindinių organizacijų susiskaldymą ir patys, būdami jauni idealistai, siekė pasaulėžiūros ir politinės kovos laukų atskyrimo, o tai buvo viena pagrindinių priežasčių, ilgą laiką neleidusių pogrindžiui susivienyti. LVS neidealizavo prieškarinį Lietuvos, o ieškojo naujų kelių, kurie atitiktų tautos norus ir lūkesčius.

(bus daugiau)

Sveikatos kertė

Obuoliai palankiai veikia smegenis

Suomijos mokslininkai žurnale "European Journal of Clinical Nutrition" paskelbė, kad obuoliai stipriai sumažina insulto pavojų. Tokią išvadą jie padarė, kai ištyrė insultą patyrusių pacientų ir sveikų žmonių mitybą. Buvo iširta 9 tūkstančiai sveikų žmonių. Paaiškėjo, jog kasdien suvalgantiems po nedidelį (vyrams

apie 54, moterims 74 gramų) obuolį, insulto pavojus labai menkas.

Tiesa, dar nėra visiškai aišku, kaip obuoliai veikia smegenų kraujotaką. Straipsnio autoriai mano, kad obuoliuose esantys antioksidantai apsaugo kraujagysles nuo žalingo superoksidinių radikalų poveikio, todėl jose nesusidaro trombai.

Kaip išvalyti organizmą?

Žmogaus organizme ilgai nei susikaupia nereikalingų pašalinių medžiagų, kurios gali kartais net labai pakenkti sveikatai. Todėl visiems patartiau daryti iškrovos dienas ir tomis dienomis būti itin dėmesingu savajai sveikatai. Kenksmingas medžiagas iš organizmo labai padeda pašalinti ryžiai ir vaisiai. Tinka tam ir kai kurios žolelės. Pavyzdžiui, čiobrelis. Jis skatina inkstų veiklą, šalina iš organizmo šlakus. Išvirkite 100 gramų neskaldytų ryžių be druskos, sumaišykite su 50 gramų čiobrelių, 3 šaukštais jogurto ir

po truputį suvalgykite per dieną.

Kenksmingas mūsų kūnams medžiagas šalina ir toks gėrimas: šaukštą medaus ištirpinkite stiklinėje šilto vandens su keliais lašais citrinos sulčių. Geriausia gerti rytais, tačiau, jei dėl kurių nors priežasčių negalite to padaryti, gerkite vėliau.

Mėtų arbata (mėtų lapai ir paprasta arbata lygiomis dalimis) atpalaiduoja organizmą ir gerina virškinimą. Taip pat iš organizmo šalina druskas. Senovės egiptiečiai šią arbatą vadino „grožio eliksyr“.

Dr. Raimundas Berkmanas

Monografijos apie komp. VI. Jakubėną pristatymas

Daugiau negu 50 žmonių atsilankė į gegužės 21 d. Chicagoje "Tėviškės" parapijos salėje įvykusią knygos "Vladas Jakubėnas" pristatymo popietę. Čia apie monografiją išsamiai apžvalgą padarė muz. Faustas Strolia. Išangos žodi tarė ir programai vadovavo ilgametis komp. VI. Jakubėno draugijos pirmininkas Edvardas Šulaitis. Trumpiau kalbėjo vysk. Hansas Dumpys ir dr. Algis Zaboras iš Klaipėdos.

Sol. Aldona Buntinaitė, akompanuojanti Jūratei Lukminienėi, sudainavo VI. Jakubėno dainų. Buvo parodyta dalis video filmo iš 1994 m. Lietuvoje įvykusio VI. Jakubėno gimimo 90-mečio minėjimo. Prieš pristatymo programą "Tėviškės" parapijos bažnyčioje įvykusių pamaldų metu šis kompozitorius buvo irgi prisimintas. Čia parapijos choras sugiedojo jo harmonizuotą lietuvių ev. liaudies giesmę – "Tyloj Tu švenčiamasis".

Šią popietę surengė komp. VI. Jakubėno draugija ir Devenių Kultūros fondas. Pristatymo metu buvo išplatinta nemažai šios monografijos egzempliorių. Viena monografijos kopija buvo įteikta vysk. H. Dumpiui, kuris šventė savo kunigavimo 40 metų sukaktį.

Daugiau apie šią knygą

Muz. F. Strolia, kuris plačiai apibūdino šį leidinį, sakė: "Knygoje randame šešis svarbesnius skyrius ir priedui dar supažindinama su Vlodo Jakubėno draugijos veikla, arti 50 nuotraukų iš kompozitoriaus gyvenimo, asmenvardžių rodyklė ir kokių nors būdu savo užrašytomis mintimis prisidėjusius knygos autorius. Knygos sąrangą savo pratarmėje pristato knygos sudarytoja Irena Skomskienė. Pirmą skyrių užima plati Algimanto Kalinausko apžvalga, susidedanti net iš dviejų dalių: apie V. Jakubėną kaip žmogų, menininką ir kūrėją ir apie kompozitoriaus estetiškas sampratos metmenis".

Kaip F. Strolia pažymėjo, antroje dalyje telpa straipsniai ir recenzijos – taigi kompozitoriaus žurnalistinė kūryba. Tre-

čią skyrių sudaro jo rašyti laisškai įvairiems asmenims. Ketvirtame randami net dvidešimtys kompozitoriaus amžininkų prisiminimai.

"Svarbiausiuoju skyriumi, šalia pirmojo, gal reikėtų laikyti penktąjį, nes čia išvalgiai aptariamas kompozitoriaus kūrybos lobs, jo išliekamoji vertė mūsų tautos kultūros istorijoje. Pasisako prof. Jeronimas Kačinskas, Aleksandras Kučiūnas, Algimantas Kalinauskas, Vytautas Kairiūškis, Anicetas Arminas, Irena Skomskienė, Saulius Gerulis, Petras Kunca ir Ona Juozapaitienė", - teigė F. Strolia pristatydamas šią monografiją.

Pranešėjas taip pat išsamiai pažvelgė į kiekvieną knygos skyrių atskirai ir išrinko ten užtiktas teigiamas puses, bet nevengė dėl kai kurių dalykų pareikšti ir kritinių minčių. Tačiau bendra pranešėjo nuomonė apie knygą buvo šviesi ir jis sutiko su kiek anksčiau "Draugo" dienraščio kultūriniam priede vilnietės muzikologės Jūratės Vyliūtės recenzija, pavadinta "Vertinga knyga apie Vladvą Jakubėną". Savo pranešimo pabaigoje F. Strolia teigė: "Linkėtina, kad lietuvių tauta neliktų abejinga jo sukurta muzikai, kaip jis nebuvo abejingas savajai lietuvių tautai. Pagarba Irenai Skomskienei, sudariusiai ir parengusiai medžiagą šiai knygai, o Jono Petronio leidyklai taip patraukliai ją išleidusiai. Vlodo Jakubėno draugijos Lietuvos skyrius pastatė Vlodo Jakubėno (po Loretos Venclauskienės dvitomio) labai prasmingą antrąjį paminklą".

Reikia pažymėti, jog knygą jau galima įsigyti Amerikoje. Jos kaina 17 dol. (su persiuntimu – 20 dol.). Rašyti šiuo adresu: *Ed. Šulaitis, 1330 S. 51 Ave., Cicero, IL 60804*. Šios knygos egzempliorių Amerikon atkeliavo ne tiek daug, tad paskubėkite norintieji įsigyti. Daug kas turėtų susidomėti šia monografija, nes prof. VI. Jakubėnas Amerikoje buvo vienas iš darbščiausių lietuvių muzikų.

E. Š.

Sriubos

Agurkienė

1 litras vandens,
1 stiklinė virtų perlinių kruopų,
1 morka,
1 svogūnas,
1 didelis agurkas,
20 g aliejaus,
2 šaukšteliai susmulkinto česnako,
1 šaukštelis mairūno,
keletas lauro lapelių, prieskoninės druskos.

Morką sutarkuokite burokine tarka, svogūną smulkiai supjaustykite. Daržoves pakepinkite ant mažos ugnies, kol svogūnas bus permatomas, tuomet įdėkite susmulkintą česnaką, mairūną ir dar 1 min.

pakepinkite. Į verdantį vandenį sudėkite išvirtas perlų kruopas, pakepinktas daržoves, lauro lapus, smulkiai supjaustytą agurką, įberkite druskos. Puodą uždenkite, nukaiskite ir palai-kykite 5 min.

* * *

Šviežių agurkų sriuba

1,5 litro vandens,
2 agurkai,
2 bulvės,
2 morkos,
1 svogūnas, truputis krapų,
90 g grietinės,
druskos pagal skonį.

Į verdantį vandenį įdėkite supjaustytas morkas, bulves ir svogūną, pavirkite 3 minutes, po to dėkite smulkiai supjaustytus agurkus. Puodą nukaiskite ir palikite uždengta 10-15 minučių. Supilstę sriubą į lėkštes, įdėkite krapų.

Krepšinio "neklaužada" iš JAV grįžo į Lietuvą

"Noriu žaisti Kauno "Žalgirio" komandoje", - taip kalbėjo Dėdės Samo žemėje įvairiausiškai išgarsėjęs Nerijus Karlikanovas, kuomet jis pakeliui į namus iš Omahos, Nebraska valstijoje, buvo kelioms dienoms sustojęs Chicagoje.

Šis dvimetris Lietuvos krepšininkas, 1944 m. iškovojęs Europos jaunių, o po dvejų metų – Senojo Žemyno jaunimo pirmenybių čempiono titulą, buvo vienas iš dvidešimties Lietuvos atstovų, praėjusį sezoną žaidusių JAV NCCA pirmojo diviziono aukštųjų mokyklų rinktinėse.

Prieš dvejus metus atėjęs iš Mid-Plains Community College, mūsiškis per likusius 2 metus jau spėjo įsitvirtinti Creighton Universiteto (Omaha) pirmame penketuke. Pirmuosius metus buvęs šeštojo žaidėju, antrąjį sezoną mūsiškis pagal rezultatyvumą buvo jau trečiuoju komandoje. Jis per rungtynes vidutiniškai pelnė 9,5 taško, atkovojo 3,1 kamuolio ir atliko 1,5 perdavimo.

Jis buvo vienu iš to universiteto žaidėjų, kurie savo komandai pagelbėjo tapti NCCA pirmojo diviziono Missouri Valley konferencijos laimėtoja, gavusia teisę žaisti 64 ekipų atkrentamosiose varžybose. Mūsiškis pernai šiose prestižinėse varžybose žaidė sėkmingai. Bet šiemet, likus tik vienerioms rungtynėms iki reguliaraus sezono pabaigos, iš Creighton Universiteto "Bluejays" ("Mėlynųjų kėkštų") rinktinės lietuvis buvo pašalintas.

Kaip Chicagoje mums sakė Nerijus, tai nebuvo koks nors ypatingas jo nusikaltimas, o tik paprastas konfliktas su komandos treneriu Dan Altman. "Man atrodė, jog treneris man parinko netinkamą poziciją ir aš negalėdavau išnaudoti viso savo potencialo", - kalbėjo Nerijus Chicagoje. - "Visą laiką dėl to būdavo tam tikra trintis. Kodėl treneris norėjo manimi atsikratyti sezono pabaigoje, man tikrai neaišku".

Nerijus pažymėjo, kad jis palaikęs glaudų ryšį su Omaha miesto lietuvių bendruomenės nariais ir dažnai lankydavosi jų tarpe. Per Naujų metų sutikimą jis kiek ilgiau užsibuvo vietos lietuvių surengtoje pramogose. Grįžus keliomis valandomis vėliau negu nurodyta taisyklėse, jis buvo išpėtas. Atrodė, kad jam tai irgi nepagelbėjo, žinant nesutarimus su treneriu.

Tačiau kuomet buvo atsisa-

Žymusis lietuvių krepšininkas Nerijus Karlikanovas, studijavęs ir žaidęs Creighton Universitete, baigė studijas ir grįžo į Lietuvą. Nuotraukoje - krepšininkas Chicago Jaunimo Centro sodelyje su žurn. Edvardu Šulaičiu pakeliui į namus

kyta mūsiškio paslaugų, Nerijus nelabai supyko. Treneriui D. Attmanui Nerijus nepriekiaštauja ir, kaip pats sako, įjėdu išsiskyrė gražiuoju. Mūsiškis suprato, kad reikia paisyti nurodytų taisyklių ir geriau nekonfliktuoti su komandos treneriu. "Aš gavau gerą pamoką ir ateityje galėsiu prisiminti įvykius Omahoje", - pareiškė Nerijus.

Taip pat Nerijus vienas iš tų, kuris po rungtynių viešai prisitarė, net televizijoje, kad yra žaidęs Kauno "Žalgirio" komandoje kaip profesionalus krepšininkas. Tai sukėlė nemažą sąmyšį NCAA lygos vadovybėje: buvo pradėti tyrimai ir Nerijus buvo suspenduotas kelioms rungtynėms. Tikrintas ne vien tik jis, bet ir kai kurie kiti Lietuvos ir kitų valstybių studentai krepšininkai.

"Aš už savo žaidimą iš

Pasaulio Sveikatos Organizacija paskelbė 2000 metų pranešimą

(atkelta iš 1 psl.)

rodikliais. Šis pranešimas išsiskiria tuo, kad didžiausias dėmesys skirtas lygybės, teisingumo, solidarumo, pagarbos paciento teisių bei kitiems šiuolaikinės demokratijos principams sveikatos sistemoje. Vadovautasi ne vien įprastiniais statistiniais, klinikiniais rodikliais, bet ir plačiau aptartos visuomenės sveikatos problemos. Pavyzdžiui, AIDS, rūkymo, alkoholio, narkotikų kontrolės, papildomų mokėjimų ir kitų problemų kontrolės. Deklaruojama, kad sveikatos sistemoje svarbiausias turi būti žmogus ir jo socialinės, fizinės, dvasinės reikmės.

PSO generalinė direktorė norvegė Gro Harlem Brundtland pažadėjo, kad tokie vertinimai nuo 2000 metų bus atliekami kasmet, siekiant kuo našiau ir teisingiau stiprinti pasaulio gyventojų sveikatą.

Laurynas Bučalis

Tautos Fondas pernai įvairiausiai paramai išdalino apie \$308,000. Daugiausia lėšų (\$15,000) paskirta į Lietuvą premijoms, geriausiems vidurinių mokyklų abiturientams, įdomiausiai parašiusiems rašini "Aš ir Lietuva"; taipgi buvo apdovanoti rašinio konkurso Lietuvos laisvės kovų ir kančių tema laimėtojai. Nemažai išdalinta stipendijoms ir švietimui paremti ne tik Lietuvoje, bet ir kituose kraštuose gyvenantiems studentams. Demokratinizavimo projektams Lietuvoje buvo paskirta apie \$40,000. Sparčiau pajudėjo pradėtas mokyklų įdrukinimo projektas. Įdrukinimo pasirenka mokyklą ir ją finansiškai remia per Tautos Fondą, kuris lėšas padidina 50%, ne daugiau kaip \$250. Lavoriškių mokyklos Lietuvoje statybai iš Tautos Fondo buvo paskirta 100,000 dol. 1999 m. TF išde buvo 2,894,606 dol., pajamų turėta 637,797 dol.

Montevideo mieste, Urugvajuje, yra leidžiamas Urugvajaus lietuvių bendruomenės biuletenis "Žinios". Šio leidinio 2000 m. 19 nr. rašoma: "...ir šitokia menka biuletenio forma mūsų išeiviskom sąlygom nėra toks paprastas dalykas". Redakcija dėjuojasi, kad "Žinios" įžengė į savo veiklos 40-metį. Jos buvo pradėtos leisti 1961 m. gegužės 1 d. Iki 1997 m. jų leidimu rūpinosi lietuvių parapijos kunigai jėzuitai. Minimais metais velionis kun. J. Giedrys, SJ, "Žinių" leidimą perdavė Urugvajaus lietuvių kultūros draugijai. Nauji leidėjai "Žinių" formos nepakeitė, daugiau supasaulietino turinį, bet neatšakė religinių temų bei religinės informacijos. Įvestas skyrius ispanų kalba, kad leidinys būtų prieinamas tautiečiams, jau nekalbantiems lietuviškai. "Žinios" jungia Urugvajaus lietuvių ir lietuvišką šeimą.

Gudijos lietuvių laikraštys "Lietuvių gados" (2000 m. 1-2 nr.) rašoma apie Apso krašto lietuvių sekmadieninių mokyklų veiklą. Kiekvieną sekmadienį Pelekų mokyklon susirenka nemažai vaikų iš šios vietovės ir aplinkinių kaimų. Lietuvių kalbos moko Skaidrė Pauliukėnienė, o lietuvių kultūros – Valentina Špakova. Po pietų abi šios mokytojos vyksta į Vainiūnų kaimą, kur taipgi susirenka lietuviukai, norintys mokytis lietuviškai. S. Pauliukėnienė turi vilčių, kad šios sekmadieninės mokyklos gali tapti pradinėmis ir net pagrindinėmis. Pastaroji gyvena Didžiasalyje, Ignalinos rajone. Šio miesto "Ryto" mokykloje ji dėsto lietuvių kalbą – sekmadieninė mokykla veikia Ūsionyse, kur darbuojasi Elena Sekonienė, gyvenanti Tverėčiuje (Lietuvoje).

A.a. Janina Narušienė mirė š. m. balandžio 12 d. "Joseph Brant" ligoninėje, Millgrove, Ont. (Kanada), sulaukusi 77 m. amžiaus. Velionė gimė Lietuvoje, Čekiškėje. Į Kanadą ji atvyko 1949 m. Velionė palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, Ont. 2000 m. balandžio 17 d., po Mišių Aušros Vartų šventovėje, Hamiltone. Liūdesyje liko vyras Vytautas, dukterė Aldona ir kiti artimieji.

Dienos šviesa išvys jubiliejinę Mikalojaus Daukšos Postilę

Nors ir pavėluotai, Lietuvos Kultūros ministerija ketina išleisti jubiliejinį Mikalojaus Daukšos Postilės leidimą. Šiam projektui įgyvendinti Lietuvos Vyriausybė Kultūros ministerijai skyrė 100 tūkst. litų. 1599 metais išleista Postilė yra vienas reikšmingiausių Lietuvos raštijos paminklų.

Pernai minėto Postilės 400 metų jubiliejaus programoje jos išleidimas buvo svarbiausias projektas, tačiau, pritrūkus lė-

šų, jis nebuvo įgyvendintas.

Kaip sakė Kultūros ministerijos Bibliotekų ir leidybos skyriaus vadovė Rasa Balčikonytė, taip atsitiko pritrūkus lėšų. Vienas brangiausių darbų yra perfotografuoti 1370 puslapių iš 16 amžiaus rankraščio.

Kada Postilė pasirodys knygynų lentynose, nėra žinoma, nes neaišku, kada Vyriausybė pinigų perves Kultūros ministerijai.

Omnitel Laikas

Šlaitytojai rašo "Darbininkai"

"Kas ne su mumis, tas prieš mus!"

Atiduok Tėvynei, ką privalai!
(Lietuvos partizanų priesakas)

Stalinistai blogio ir skurdo imperijoje ir jų pasekėjai kitose šalyse, savo veiklos motto buvo pasirinkę: "Kas ne su mumis, tas prieš mus!" Vadovaudamasi juo, komunizmo šmėkla su kirviu rankoje ir dalgiu ant peties dvidešimtajame amžiuje atsakančiai pasidarbavo: buvo išžudyti milijonai žmonių, kurie nepritarė santanistų užmačioms užvaldyti pasaulį ir sunaikinti tūkstantmečiais kurta pasaulio kultūrą ir civilizaciją, mokslą ir teisę, dorovės normas ir kt. Lietuvoje komunizmo šmėkla – okupantai ir jų vietiniai talkininkai – siaubingus savo veiklos pėdsakus paliko Rainių ir Būdavonės miškuose, Panevėžyje ir Klepočiuose, Pravieniškėse ir Tuskulėnuose ir daugelyje kitų vietų. Gėdingai sugriuvus blogio ir skurdo imperijai, ištikimi okupantų tarnai Lietuvoje savojo motto – "kas ne su mumis, tas prieš mus!" – neatsisakė. Kadangi savo idėjinių priešų žudyti šiandien negalime, teko keisti veiklos metodiką. Vietoje fizinio buvo pasirinktas moralinis savo priešininkų naikinimas. Kirvi ir šautuvą pakeitė profesionaliai pateikiamas melas ir šmeižtas. Šmeižiami Lietuvos laisvės gynėjai partizanai, dešimtį metų kasdien koneveikiamas pasaulyje labiausiai žinomas ir gerbiamas lietuvis Vytautas Landsbergis, purvais drabsdomi bolševikmečio disidentai aistringi Lietuvos patriotai kunigai Alfonsas Svarinskas ir Algimantas Keina, šmeižiamas netgi Popiežius! "Kas ne su mumis, tas prieš mus!"...

S.m. kovo 18-tąją iškilmingai buvo paminėtos paskutinio aktyvaus Lietuvos partizano Antano Kraujelio 35-tosios žūties metinės. Iškilmės vyko Antano Kraujelio žūties vietoje Papiškių km. (Utenos raj.), Utenos Kristaus Žengimo į Dangų bažnyčioje ir Utenos kultūros namuose.

Antano Kraujelio pagerbimo iškilmėse dalyvavo jo sūnus Antanas, žmona Janina, seserys, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis su žmona, keli Seimo nariai, Aplinkos apsaugos ministras Dainius Lygis, Krašto apsaugos ministrai Edmundas Simonaitis ir Romas Kilikauskas, Lietuvos Kariuomenės vadas generolas Jonas Kronkaitis, monsinjoras Alfonsas Svarinskas, Laisvės kovų sąjūdžio prezidento pirmininkas Jonas Čepaitis, Lietuvos Sąjūdžio

pirmininkas Romas Batūra, Panevėžio, Vilniaus ir Utenos apskričių viršininkai, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė Dalja Kuodytė, iš visos Lietuvos suvažiavę partizanai, tremtiniai, šauliai, vietiniai ir apylinkės gyventojai. Buvo pasakyta daug gražių ir teisingų žodžių apie tėvynės laisvės gynėjus, Antaną Kraujelį, jo kovos draugus ir rėmėjus.

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis savo kalboje sakė: "(...) Antanas Kraujelis ne tik slapstėsi, bet aplankydavo žmones, drausdavo juos, kad vis tiek Lietuva bus laisva. Žmonės jį gerbė, neišduodavo. Jis buvo jiems reikalingas. Jis buvo labai pavojingas tuo, kad dar yra. Ne veltui buvo metami tūkstančiai, kad sunaikintų vieną. (...) Pats jo buvimas laisvos Lietuvos piliečio, ne Sovietų Sąjungos piliečio, nepriklausomos Lietuvos piliečio, ištikimo savo valstybei ir pasiryžusio tokiu likti iki galo – tai buvo nepakenčiama sovietų valdžiai. (...) Apmaudu, kad dabartinėje Lietuvoje labai daug meluojama (...) Per visą nepriklausomybės dešimtmetį dedama labai daug pastangų, kad aiškūs dalykai būtų neaiškūs, kad ribos būtų nutrintos. (...)"

Minėjimas praėjo gražiai, iškilmingai, visiems dalyvavusiems paliko didelį įspūdį.

"Kas ne su mumis, tas prieš mus!" Neseniai JAV leidžiamame "Darbininke" publikuotas Aldonos Svirbutavičiūtės straipsnis "Praeities šešėliai vejasi dabartį". Straipsnis skirtas Antano Kraujelio suniekinimui ir apšmeižimui. Antanas Kraujelis buvo kitoje barikadų pusėje, nei nemariojo komjaunimo ir okupantams nuolankiai tarnavusios sovietinės valdžios atstovai. Todėl iš tokių žmonių tikėtis tiesos žodžio apie partizaną Antaną Kraujelį – negalima.

Straipsnio autorė neužsimena, kad Antanas Kraujelis kariavo prieš okupantus ir jų talkininkus. Jai jis tarybinės valdžios priešas, todėl visais požiūriais negeras žmogus.

Straipsnyje skaitome: "(...) patiko merginoms, (...) suviliojo jaunutę (...) Janiną Snukiškytę, (...) keršydamas nušovė dvi komjaukuoles, (...) mėgo linksminintis, išgerti, (...) tratinavo į lubas, (...) kartu su direktoriumi perėjo visų mokytojų namus ir iš jų paėmė atlyginimus, (...) pareikalavo maišo kviečių, maišo žirnių, kitokio maisto, (...) ėjo pas "geras" moteris, pagerdavo, (...) išsitraukė iš traktoriaus ir prilupo (...) už tai, kad komjauniman įstojau. (...) E. Satkūnas išsitraukė pistoletą ir nusitaikė į Kraujelį. Pataikė į petį, o šis pasisukęs automato seriją paleido. Neatsikėlė E. Satkūnas. (...) Visi tikino – ne tiems žmonėms statomi paminklai".

Straipsnio autorės pašnekovai ir autoritetai - KGB Utenos saugumo skyriaus viršininkas Sergej Tichomirov, buvęs LKP rajono komiteto pirmasis sekretorius Vytautas Tvarijonas ir kiti buvę tarybinės valdžios aktyvistai. Iš tokios publikos tikėtis objektyvaus žodžio apie Lietuvos laisvės gynėjus – beviltiška. O ir pati autorė nekėlė sau tikslo pasakyti tiesos žodį apie Antaną Kraujelį - ji juk laisva valia buvo pasirinkusi kitą barikadų pusę.

1944-1952 m. didvyriškų partizaninių kovų laikmetis įrodė pasauliui, kad Lietuva buvo okupuota, išskleidė bolševikų mitą apie savanorišką Lietuvos įstojimą į blogio ir skurdo imperijos sudėtį, apsaugojo Lietuvą nuo masinio kolonizavimo ir paruošė tautą laisvės atgavimui 1990 m. kovo 11 d.

Partizaninis karas buvo nuožmus – gyvas likdavo tas, kas pirmas iššaudavo. Antanas Kraujelis daug metų sugebėjo pirmas iššauti. Iki lemtingųjų 1965 m. kovo 17-tosios...

Mūsų dienomis, deja, yra norinčių nuneigti laisvės kovų prasmingumą, yra besistengiančių diskredituoti herojišką partizaninių kovų epopėją, yra ir tokių, kurie ir nepriklausomoje Lietuvoje tautos didvyrius norėtų vadinti banditais. "Kas ne su mumis, tas prieš mus!"...

Važiuoj per Lietuvą ir beveik kiekvienoje gyvenvietėje randi paminklus su dešimtimis ir šimtais žuvusiųjų Tėvynės gynėjų – partizanų pavardžių. Ačiū Dievui, tauta neužmiršo savo didvyrių. **Kazys Blaževičius,**
Lietuvos Sąjūdžio Kauno tarybos pirmininkas, karys savanoris

Dainava vėl laukia jūsų:
44-toji Lietuviškų studijų ir poilsio savaitė, rengiama Lietuvių Fronto bičiulių, šią vasarą ir vėl vyks Dainavoje rugsėjo 5-10 d., tuoj po Darbo dienos šventės. Norintieji savaitėje dalyvauti ir užsakyti kambarius prašomi kreiptis į **Marytę Petrulienę adresu: 37668 N. Laurel Park Dr., Livonia, MI 48152.** Tel. 734-953-9182.

Atsiųsta paminėti

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI, Nr. 50 (sukaktuvinis leidinys), 2000. Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai", Toronto, Kanada.
LITUANUS, Volume 46:1, 2000. Chicago, IL.
NEPALIKIT PO SAULE VIENU... Valerija Vilčinskaitė. Leidykla "Ramona", Marijampolė, 1999.

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš

lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-kerių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

- * **Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA**
- * **Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines**
- * **Paskolas - namų, namų remonto, Home Equity ir automobilių**
- * **ATM naują mašiną ir korteles**
- * **Tiesioginį pinigų deponavimą**

Patogios darbo valandos, pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos
Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Mūsų tautos genocido paminėjimas

Birželio 11 d. Worcesterio Lietuvių Bendruomenės valdyba suruošė neužmirštamą Tragiškųjų birželio ir kitų eilę metų bolševikų vykdyto genocido įvykių paminėjimą.

10 val. ryto šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje už visus ištremtuosius šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė parapijos adm. kun. Antanas Nockūnas, MIC. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės

Onos Valinskienės. Dalyvavo Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa su vėliavomis.

Po Mišių šauliai ir pamaldų dalyviai išsirikiavo bažnyčios šventoriuje prie paminklo trumpoms iškilmių apeigoms. Vadovavo šaulių kuopos vadas Arūnas Grigalauskas. Šaulės Janina Miliauskienė ir Izabelė Parulienė padėjo vainiką. Malda sukalbėjo mišias aukojęs

(nukelta į 7 psl.)

2000 vasarą visi keliai veda į

VILNIŲ

**Pigiausios skrydžių kainos
Finnair ir kitomis oro linijomis iš**

**New Yorko Chicago
Floridos Clevelando
Detroito Bostono
Los Angeles ir kitų miestų**

* **Mašinų rezervacijos**

* **Viešbučiai**

* **9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą**

--- Prašykite mūsų brošiūros---

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

e-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET

web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

**Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas**

nuo DURŲ iki DURŲ

**Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų**

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

**ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
JULY PICK-UP SCHEDULE**

July 25	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
July 27	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
July 28	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
July 29	Brooklyn, NY	12-1 pm

**For more information please call:
1- 888-615-2148 or 1-888-205-8851**

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$699 r.t.

One way to Vilnius \$420

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

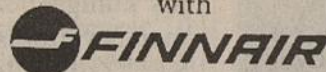
Tel.: (212) 541-5707

RigaVen Travel, Inc.

**We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to**

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

**LUFTHANSA - SAS
OR OTHER CARRIERS
"Call for Details"**

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127

Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

VISŲ SIUNTĖJŲ DĖMESIUI!

Sekantis konteineris bus siunčiamas į Lietuvą liepos 26 dieną. Iki liepos 26 d. galite atvežti savo siuntinius į "Vilties" įstaigą Bostone. Siuntėjai iš kitų miestų gali atvežti savo siuntinius į Putnamo seselių pikniką liepos 23 d. "Vilties" atstovai dalyvaus Putnamo piknike ir tuo pačiu galės priimti siuntinius. Visi priimti siuntiniai bus išsiųsti į Lietuvą liepos 26 d.

NEW YORKO IR APYLINKIŲ DĖMESIUI!

Brooklyne, "Darbininko" patalpose, siuntinius priims "Vilties" atstovas p. Jankauskas šeštadienį, liepos 22 dieną nuo 12 iki 3 val. p.p. Su juo taip pat galite susiskambinti tel. 718-849-2260 dėl siuntinių paėmimo iš namų.

Jums taip pat maloniai patarnausime persiunčiant pinigus į Lietuvą. Papildomos informacijos skambinkite į "Vilties" įstaigą tel: 617-269-4455, fax: 617-269-4836.

Putnamas, CT

Matulaičio namai

(pradžią praeitame nr.)

Koncertas pavyko, dvasia atgaivinta, "Neringa" sutvirtinta

Koncertų rengėjams didesniuose lietuvių telkiniuose, tokiuose kaip Chicaga, New Yorkas, Los Angeles, Bostonas, netrūksta ne tik informacinių-reklaminius straipsnius ar korespondencijas rašančių, bet ir profesionaliai vertinančių tą ar kitą kultūrinį įvykį iš specifinės perspektyvos. Su malonumu tokius vertinimus skaitau. Tikiu, kad ne tik mane, bet ir kitus, jie ne tik informuoja, bet ir formuoja.

menis, visų laukiamas, laiku ateina ir mieliai skaitomas. "Draugas" irgi aplanko rytines JAV valstijas, bet dažniausiai tik kultūrinis jo priedas, kaip chiacagiečiai jį vadina – šeštadieninis. Į tuos puslapius korespondentui patekti reikia specialiu "kredencialų"...

Nesuradus kito korespondento, imuosi koncertą aprašyti pati, nors esu viena iš rengėjų. Savaime suprantama, kad tas aprašymas bus asmeniškais išpūdžiais nudažytas, pokalbių nuobiromis su menininkėmis, svečiais, seselėmis pajvairintas.

Bizet "Agnus Dei", Ch. Gounod "Parce Domine", G.F. Handel "If God is for us, who can be against us?". Antroje dalyje girdėjome "Crucifixus", G. Faure, Th. Dubois, G.F. Haudel, J. Granier, C. Frank ir kt. kompozitorių kūrinius.

Svarus įnašas į koncerto visumą – bežodė smuiko muzika. Smuikininkė Linda Veleckytė įtakingamai pagriežė J. Brahms – Sonatasatz/Scherco, P. Tshai-kowsky "Meliodra" ir Vitali – Ciacoma, nuteikdama klausytojus labai maloniai (buvo plojama bisui).

Nelengva to paties koncerto metu "sėdėti ant dviejų kėdžių". Bandė to išvengti ir Dalia Sakaitė. Tik rengėjų priprašyta, sutiko akompanuoti ir solo pagroti, tuo praturtindama programą (atliko VI. Jakubėno legendą Op. 2 Nr. 2 ir techniškai

Linksmi nusiteikę buvę ir esami "Neringos" stovyklautojai ir vadovai: priekyje sėdi iš k. į deš.: Zita Kupčinskienė, pirm., D. Kazlauskas, Dalia Sakaitė, Regina Jagminienė, tarybos pirm., A. Kazlauskaitė; stovi antroje eilėje: L. Kazlauskienė, Dalia Grajauskaitė, Aldona Lingertaitienė, Norbertas Lingertaitis, A. Kazlauskas, Ses. Eugenija ir Aldona Prapuolenytė

kaištas ne menininkėms, nes ne nuo jų tai priklausė. Tai daugiau pastaba rengėjams. Bet visų svarbiau yra tai, kad lyriškesni meditacinės nuotaikos dalykai skambėjo žaviai, ir mane, o tik, ir kitus, kėlė virš žemės į dvasines aukštumas ir suteikė sielos ramybę.

Koncertas-vajus pavyko

Nežiūrint tų mažų trūkumų koncertas pavyko tiek muzikiniu, tiek finansiniu atžvilgiu. Vienu šūviu nušauti du zuikiai! Susirinko gausus svečių būrys – gal daugiau nei 120. Putnamo mastu matuojant tai daug. Turint galvoje, kad tuo pat metu vyko vargonų virtuozo Virg. Barkausko koncertas Bostone, o iš vakaro Hartforde dainavo žymūs Lietuvos solistai L. Leitaitis ir V. Prudnikovas – Putnamui 120 susirinkusių lietuvių buvo net labai daug!

Klausytojai nuoširdžiai, karštais net labai entuziastingai reiskė susižavėjimą plovimais... ir aukų Neringos vajui nešykštėjo. Ne vienas namelis bus pataisytas, ne vienas kampelis atstatytas.

Koncerto pradžioje atvykusius pasveikino Zita Kupčinskienė, N.Pr. Marijos Seserų Amerikoje rytinio pakraščio rėmėjų valdybos pirmininkė. Po koncerto Regina Jagminienė, "Neringos" tarybos naujoji pirmininkė, ir Dana Grajauskaitė, "Neringos" direktorė-administratore, rengėjams ir svečiams su nemeluotu nuoširdumu padėjo. Abi labai gerai žino, ką reiškia rėmėjų dėmesys "Neringai". Tai dėmesys lietuviškam jaunimui, jaunoms šeimoms, jų tautinei ir religinei dvasiai gauti, stiprinti bei palaikyti. Todėl jos ir pasakė tiek daug padėkos žodžių svečiams, kurie savo atvykimu ir došnia auka yra vaizdi paskata "Neringos" stovyklai egzistuoti.

Reikia pasigirti, kad, kaip ir pernai, taip ir šiemet valdyba paruošė dailų programos aplanką. Tai vieno valdybos nario, profesionalo, nuopelnas (nerašau pavardės, nes mes dirbame su šūkiu "Vienas už visus, visi už vieną"). Į programą gražiai įdėta ir apipavidalinta menininkų nuotraukos, profesiniai duomenys, programa, renginio paskirtis, organizacinio komiteto są-

statas. Tai liks kaip suvenyras solistėms, rėmėjų valdybai ir "Neringos" tarybai, taip pat ir seselėms.

Būtina suminėti rėmėjų valdybos narius, nes visi taip geranoriškai rūpinosi koncerto pasisekimu. Tai Zita Kupčinskienė, valdybos pirmininkė, Aidas Kupčinskas, Dana Grajauskaitė, "Neringos" atstovė, Gintaras Čepas, Sofija Šakalienė, Gintarė Ivaškienė, Romas Drazdauskas, dr. Česlovas Masaitis ir Aldona Prapuolenytė. Vis dėlto puikių, beveik nesitikėtų rezultatų pasiekti tik su Ses. Paulės Savickaitės, provincijolės, ir muzikės Ses. Teresės Mieczkowski pagalba ir bendradarbiavimu.

Užsklanda

Vienuolyno apatinėje salėje svečių laukė rėmėjų sunėtos turtingos vaišės. Niekas neskubėjo, vaišinosi, dalinosi išpūdžiais, nepagailėdami pagyrimų menininkėms ir valdybai, sakė didelį "ačiū" seselėms. Koplyčioje, apsupti Marijos vitražų, o salėje "Neringos" nuotraukų, visi atrodė linksmi ir laimingi.

Aldona Pr.

Dalia Sakaitė, Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė ir Linda Veleckytė kartu su joms gėles įteikusiais "Neringos" jaunučiais: Akvile Girdauskaite (viduryje) ir sesute bei broliuku Kazlauskais

Trijų profesionalių menininkų koncertas, įvykęs balandžio 2 d. Putname, N.Pr.M. Seserų vienuolijos koplyčioje, yra vertas susilaukti atgarsio. Nors apie jį buvo rašyta "Draugo" eilinėje laidoje, bet negalima jo nepaminėti "Darbininke", kuris informuoja New Yorką, Bostoną, Hartfordą ir kitus mažesnius lietuvių telkinius ar pavienius as-

Koncerto išpūdžiai

Koncertas įvyko Gavėnios metu. Menininkų pasirinktos kompozicijos atitiko dvasinei atgaivai ruošto koncerto paskirtį. Solistė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė mums padainavo M. Regerio "Marijos lopšinę", P. Mascagni *Ave Maria* iš "Cavalleria Rusticana", G.

sunkią, dramatišką Schubert/Liszt B minor 11-tą baladę.

Tiesa, jautresnei ausiai kiek trukdė skardi koplyčios akustika. Ne kartą garso intensyvumas taip sustiprėdavo, kad dramatiškos frazės prarasdavo ryškumą, kažkaip susiliedavo, gal net per stipriai skambėdavo. Nepadėjo fortepijono pastatymas šone, visiškai prie sienos. Bet tai prie-

Mūsų tautos genocido paminėjimas

(atkelta iš 6 psl.)

kunigas. Trumpą žodį tarė LB pirmininkas Romas Jakubauskas. Giedojome "Marija, Marija..."

Sugrįžome į parapijos salę, kur toliau vyko šios liūdno šventės paminėjimas. Programai vadovavo LB pirm. R. Jakubauskas. Susikaupimo minute pagerbti visi buvę ištremtieji. Pakviestas kalbėtojas - Naujosios Anglijos Trakų šaulių rinktinės vadas g.š. Algirdas Zenkus. Jis sakė, jog, skaitant spaudą, daug pavadinimų šios liūdno šventės randame: deportacija, trėmimai, tragiškas Birželis, bet kaip juos pavadintume, svarbiausia - kad minime. Tie trėmimai tęsiasi ne vienerius metus, su pertraukomis. Lietuvoje, kaip žinome, ši diena vadinama Gedulo ir vilties diena. Toliau kalbėtojas prisiminė laisvės kovas, prie kurių daug kas prisidėjo ir mums padėjo laisvę iškovoti, nekalbant apie savuosius, bet ir kitataučiai. Neturėtume jų užmiršti, ypač Amerikos lietuvių. Jų tarpe ir leitenantas Samuelis Harris, kuris 1920 m. kovose Lietuvoje buvo sužeistas, nuvežtas į ligoninę netrukus mirė. Kadangi buvo Amerikos pilietis, atvyko

delegacija iš Amerikos ir išsivežė. Leitenantas Samuelis Harris palaidotas Arlington kapinėse Washington, D.C. Kalbėtojas prašė nuvykus bet kokia proga į Washingtoną ne tik aplankyti jį kapą, bet ir gėlytę padėti. Per tautines šventes prisiminkime ne tik savuosius kovų dalyvius, ragino jis, bet ir kitus kovotojus. Programos vedėjas padėkojo už tokias išsamią mintis. Jis pasakė, kad savo tarpe dabar turime tris Sibiro tremtines, ir pakvietė jas atsistoti. Tai Marytė Braškienė, jos dukrelė Verutė Šimkienė, gimusi Sibire, ir Jadvyga Aleksevičienė. Nuoširdžiai joms paplojome.

Petronėlė Antakauskienė padeklamavo eilėraštį "Lietuvos žemė" (autorė Birutė Kemežaitė). Anelė Maskeliūnienė padeklamavo savo kūrybos "Sibiro tremtinius".

Skaičiau Nijolės Jankutės knygą "Atvirukai", kurioje ji aprašo ir savo miestelį Kupiškį. Įdėta nuotrauka su užrašu "Paminklas Sibire žuvusiems kupiškėnams". Tarp daugelio pavardžių ten buvo vienas užrašas: "Pasakyk Tu Lietuvai sugrįžęs, kad jos vardą mirdamas tariu".

J.M.

Mirė T. Steponas Ropolas, OFM

Po sunkios ir ilgos ligos St. Petersburg Beach, FL, mirė pranciškonas T. Steponas Alfonsas Ropolas.

Velionis buvo gimęs 1922 m. liepos 6 d. Palėnuose, Kėdainių apylinkėje. Pradinius mokslus ėjo tėviškėje, o vidurinius – pranciškonų gimnazijoje Kretingoje. 1939 m. įstojęs į pranciškonų vienuolyną, kunigystei ruošėsi Kauno kunigų seminarijoje ir aukštojoje pranciškonų teologijos mokykloje Muenchene, Vokietijoje. Į kunigų išventintas 1946 m. rugsėjo 29 d.

Keletą metų sielovadoje dirbęs pranciškonų Priskelimo parapijoje Toronte, Kanadoje, T. Steponas daugiausia dirbo raštinėje, eidamas ekonomo, sekretoriaus ir kt. pareigas. Laikiniai talkinys St. Petersburg Beach Šv. Kazimiero misijai, į ją pastoviai buvo paskirtas 1992 m. Dirbant Šv. Kazimiero misijoje T. Steponą netikėtai pagavo greit besiplečiąs vėžys ir jį pakirto š. m. birželio 26 d. Velionio palaikai buvo pašarvoti laidotuvių namuose St. Petersburg ir Brooklyne (M. Shalins Funeral Home). Po priyačių Mūsų vienuolyno koplyčioje, liepos 1 dieną T. Stepono palaikai buvo palaidoti Šv. Jono kapinėse pranciškonų sklypelyje. Nestipri ir vis silpnėjanti

A.a. Tėvas Steponas Ropolas

sveikata T. Steponą vargino visą gyvenimą. Kai kada pavestus darbus ir pareigas jis galėdavo atlikti tik sukaupęs visas jėgas. Šv. Kazimiero misiją jis buvo didžiai pamilęs ir dažnai apgailestaudavo, kad jis nepajėgia jai taip tarnauti, kaip ji yra nusipelnusi.

Amžiną atilsį.

P.Ž.

Galimybė užsidirbti

Kasmet Čekijoje galės įsidarbinti iki 200 lietuvių. Tai numato ką tik patvirtintas Lietuvos ir Čekijos vyriausybės sutarimas. Lietuva panašias sutartis yra pasirašiusi su Vokietija ir Švedija. Jose per metus galės dirbti atitinkamai 200 ir 300 žmonių.

Lietuvos rytas

Mielajam

A.†A.

kun. JONUI PAKALNIŠKIUI

palikus šį pasaulį, seserį PAULINĄ ir vyrą VYTAUTĄ VERŠELIUS, sūnėnus SIGITĄ ir VYTAUTĄ su šeimomis, Lietuvoje: brolių PETRĄ ir seseris ADELĘ ir JADVYGĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės netekimo skausmu.

Petras ir Genovaitė Šlapeliai ir Vida su šeima

Klebonui Emeritui

A.†A.

kun. JONUI PAKALNIŠKIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo seseriai PAULINAI VERŠELIENEI, sūnėnams SIGITUI ir VYTAUTUI, Lietuvoje seserims JADVYGAI PETRIKAUSKIENEI ir ADELEI PETRIKAUSKIENEI ir broliui PETRUI, jų šeimoms, giminėms bei artimiesiems.

Švč. Mergelės Marijos

Aprėiškimo parapijos Brooklyne

parapijiečiai,

Msgr. David Cassato,

kun. Vytautas Volertas,

buvęs klebonas kun. Vyt. Palubinskas,

Parapijos Taryba, Choras, Vyčiai

